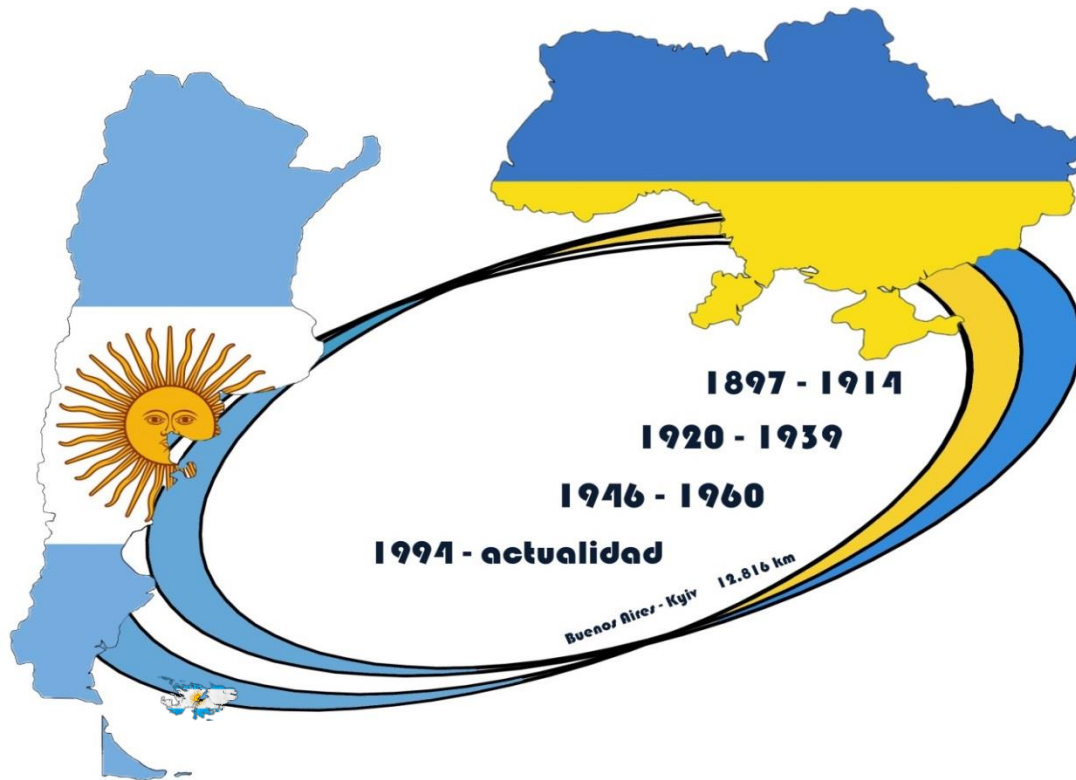

Посольство
Аргентинської Республіки
в Україні

представляє

«У ПОШУКАХ МОГО
КОРІННЯ»

№6

Червень 2020

Вступне слово

Я рада вітати вас на сторінках шостої публікації «У пошуках мого коріння», цифрового інформаційного видання періодичного характеру, підготовленого Посольством Аргентинської Республіки в Україні, що має за мету познайомити з особистостями українського походження в науковій, культурній та бізнесовій сферах Аргентини та з персоналіями, коріння яких пов'язане з українськими містами.

Історія української громади в Аргентині бере свій початок з кінця ХІХ століття та вважається сьомою українською діаспорою у світі за своєю чисельністю, яка за приблизними оцінками налічує 450 000 українців та їх нащадків.

Можна виокремити чотири головні, але не виняткові, хвилі міграції українців до нашої країни: 1897-1914 років, 1920-1939, 1946-1960 рр., та з 1994 року до нині. Перша організована міграція країнців відбулася до міста Апостолес у провінції Місіонес. Кожна з цих хвиль дала Аргентині багато цінних особистостей, оскільки як відомі люди, так й ті, хто залишається невідомим для широкого загалу, своєю працею, зусиллями, творчістю, цінностями та знаннями зробили значний внесок у формування сучасної Аргентини.

Слава про щедру гостинність Аргентини досягла далекої Східної та Центральної Європи. Наша країна відкрила свої двері для потужної та плідної серії міжнародних міграцій.

Важливо виокремити ту роботу, яку виконують організації української діаспори в Аргентині в пошуках збереження українських традицій в нашій країні.

Команда Посольства Аргентинської Республіки в Україні

Наразі Українська Центральна Репрезентація (RCU) (www.rcukra.com.ar), яку очолює знаний нейрохірург та Почесний консул України в провінції Буенос-Айрес, Д-р. Педро Лилик (<http://lylyk.com.ar/>), об'єднує понад 30 асоціацій української діаспори, основними членами яких є Українське культурне товариство ПРОСВІТА (www.prosvita.org) на чолі з Арх. Хорхе Данилишиним та Українське Товариство "Відродження" під керівництвом Віктора Будзінські.

Українська палата торгівлі і промислу в Аргентині (CAUCI) (www.cauci.com.ar), Президент Інж. Фернандо Сфейр та Виконавчий директор Олег Яхно, з моменту свого заснування в 1992 році проводить інтенсивну роботу з просування двосторонньої торгівлі.

Заглиблюючись в історію Аргентини можна дізнатись про українців та нащадків українців, які досягли успіху в різних галузях та сферах, як на національному рівні, та і в різних регіонах нашої країни та навіть на міжнародному рівні.

Варто згадати про таких особистостей як біохімік та лауреат Нобелівської премії з медицини Сезар Мільштейн, піаністка Марта Аргеріч, музикант-фольклорист Орасіо Еухеніо "Чанго" Спасюк, поетеса Алехандра Пісарник, письменник Сесар Тіемпо, актор й музикант, член музично-гумористичного гурту "Les Luthiers" Маркос Мундсток, засновники та власники комплексів по вирощуванню та переробці мате "Росамонте" Деметріо Гренюк та "Романсе" Мігель Анхель Герула, автор нещодавньої публікації про українську громаду "Наші люди" Хорхе Баланда, олімпійський призер Педро Стецюк, метеоролог Надія Зинченко, біохімік та вірусолог Пабло Голдшмідт, демограф-дослідник української діаспори, випускник Університету Буенос-Айрес Олег Воловина, колишній футболіст Хосе Чатрук, футбольний тренер Хосе Нестор Пекерман серед багатьох інших.

Хочу наголосити, що ця публікація № 6 видання «У пошуках мого коріння» присвячена відомому аргентинському нейрохірургу та президенту Української центральної репрезентації в Аргентинській Республіці, Почесному консулу України в місті Ла-Плата, доктору Педро Лилику.

Розділ «Вшановуючи пам'ять» містить історію відомого художника та графіка Віктора Цимбала, а також історію лідера української громади в Аргентині, пан Романа Лилика, який нещодавно відійшов у вічність.

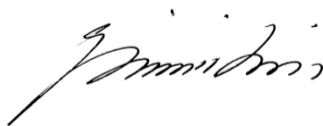
Висловлюю особливу подяку доктору Яремі М. Таурідському за його внесок у підготовку цього видання.

Розповіді наших героїв розміщені в алфавітному порядку, всі історії: ті, які містить це видання, та ті, які будуть опубліковані протягом року, публікуються зі згоди героїв та не носять вичерпного характеру, а натомість прагнуть передати багатство в різноманітті життєвого досвіду респондентів, включаючи особистостей української громади, знаних на міжнародному рівні, які досягнули

великого визнання в суспільстві, що у свою чергу відображає дієвість зв'язку між Аргентиною та Україною через діаспору.

Цей інформаційний бюлетень є відкритою ініціативою для участі нових діячів української громади в Аргентині. Я вітаю тих, хто зацікавлений прийняти участь у наступних випусках та запрошуюю поділитися своїми історіями, спогадами та досвідом, написавши нам на електронну адресу eucra@mrecic.gov.ar.

З найкращими побажаннями,

Елена Летісія Мікусінскі
Посол Аргентинської Республіки в Україні

Передмова від Народного депутата України Святослава Юраша

Голови підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва

**Депутат
Святослав Юраш**

2020-ті роки мають стати особливими у відносинах між Україною та українською діаспорою. Наші громади у містах та містечках Аргентини вже більше ніж за сто років заклали підвалини для особливих відносин між нашими державами. Ми вже давно не незнайомці, а скоріш старі приятелі. Незважаючи на тисячі морських миль між нами, наші народи стали сусідами. Українці та аргентинці живуть на одних вулицях, слухають схожу музику та їх діти грають на тих самих майданчиках.

Мене завжди захоплював феномен діаспори. Однаково величним є і та сміливість, яку проявили емігранти при подоланні всіх труднощів, пов'язаних із переселенням, і доброта та щирість народу, який їх прийняв. І у свій час аргентинський народ неодноразово сприяв нам, іноземцям з іншого континенту, у пошуках прихистку, роботи та, найголовніше свобод. Не отримавши землю в Україні, ми отримали змогу обробляти її в Апостолесі. Тікаючи від політичних переслідувань, нам надали свободу слова, і ми почали друкувати «Українське слово». Рятуючи своїх дітей від економічного занепаду, ми змогли віддати їх в аргентинські школи та університети міста Беріссо. Для 300 000 тисяч українців Аргентина стала землею можливостей і розвитку. І таким чином ще з кінця XIX століття аргентинці роблять все можливе задля збереження наших традицій, мови та віри.

Відносини Буенос-Айреса та Києва мають 300 000 тисяч можливостей, мостів та історій дружби. Закордонні українці Аргентини є найкращими послами України у всіх сферах без виключень. Від медицині і до спорту, вони пишуть історії одночасно двох країн, які так далеко один від одного на політичній мапі, але поряд за спільними ідентичностями. Адже бути сусідами, знаходячись на різних континентах, - це диво, яке стало можливим завдяки гостинності аргентинського народу та сміливості українських емігрантів.

Нове покоління українських дипломатів та політиків має вибудувати особливі відносини із українською діаспорою в Аргентині. Про неї мають більше писати в підручниках з історії, нові освітні програми обміну мають створитися між університетами обох країн, глибше співробітництво повинне вибудуватися у царині культурної дипломатії. Без перебільшення, Українська держава має створити всі можливості для діаспорі та її легкого відвідування України, вивчання історії та, особливо, мови. Адже українці – це велика сім'я, що живе на кожному континенті, і ми маємо знати більше про своїх родичів.

Особливі можливості для подальшої співпраці існують, вочевидь, у сферах сільського господарства, медицини та ІТ. Це ті три базові площини, що є однаково важливими для наших країн і на яких можна створити спільну візію двосторонніх відносин. У розроблені дорожньої карти спільного майбутнього Аргентини та України мають брати участь, перш за все, українські сім'ї міст та селищ нашого латиноамериканського друга та партнера. Така карта мала б включати в себе їх досвід, знання та бачення можливостей та викликів: від питань поглиблення торгівлі і до зусиль щодо зменшення викидів CO₂ у атмосферу.

Для кожного з українців історія діаспори є особливо надихаючим прикладом віри в себе, сміливості та гостинності. Це історія про свободу, втрачену на Батьківщині, та знайдену у новій країні. І наша вдячність

аргентинському народу за таку допомогу має бути закарбована у конкретних прикладах співробітництва, яке буде покращувати життя обох народів.

Святослав Юраш*

**Святослав Юраш - Народний депутат Верховної Ради України IX скликання з серпня 2019 року, обраний по загальнодержавному багатомандатному округу за списком політичної партії "Слуга народу". Голова підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Глава Постійної делегації у Парламентській асамблеї ГУАМ, заступник члена Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї ЄС - Східні сусіди (ПА ЄВРОНЕСТ), керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Індія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Федеративною Республікою Бразилія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Ірландією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Румунією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Державою Ізраїль, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Японією, секретар групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученими Штатами Америки.*

Доктор Педро Лилик

Доктор Педро Лилик

**Президент Української
центральної репрезентації в
Аргентинській Республіці,
Почесний консул України в
місті Ла-Плата.**

**Нейрохірург, засновник і
генеральний директор ENERI
(Команда ендovasкулярної
нейрохірургії та
інтервенційної радіології) та
клініки La Sagrada Familia**

*За редакцією
Д-ра Яреми М. Тауридського*

Родина та українська громада в Аргентині

Педро Лилик, син Романа Лилика та Каталіни Щупак, українських емігрантів другої хвилі, які прибули до Америки в 1937 році, оселившись перше в Парагваї. Його батьки відігравали важливу роль в українській громаді спочатку в Республіці Парагвай, а потім в Аргентинській Республіці. Вони інтенсивно працювали в Асоціації української культури «Просвіта» та в Українській центральній репрезентації в Аргентинській Республіці.

Педро Лилик виховувався в українських традиціях, відвідував Українську греко-католицьку церкву візантійського обряду, був активним членом молодіжної асоціації «Пласт» та є активним представником української культури в Аргентині, спочатку як танцюрист, а потім як режисер українських балетів «Крилатий» та «Просвіта Централь». Останні 10 років він є президентом Української центральної репрезентації в Аргентині.

Редакційна діяльність в українській громаді у якості Почесного та Повноважного консула України в провінції Буенос-Айрес.

Педро Лилик, танцівник українського балету «Крилатий»

Таким чином, спільно з доктором Яремою М. Тауридським він був редактором книги "Історія України" Люка та Тіни Пауелс у перекладі доктора Нестора Монтезанті.

Ця книга була представлена під час книжкового ярмарку у 2017 році. Вона також промотувала видання книги «Жінки України» трьома мовами, автором якої була доктор Роксолана Гнатюк. Він зробив фінансовий внесок та написав передмову до книги "Українці в Аргентині. Формування громади в 1897-1950 роках" професора Сергія Ціпка у перекладі доктора Яреми М. Тауридського. Він також фінансово

Міжнародний книжковий ярмарок в Буенос-Айресі

У якості Почесного консула України в провінції Буенос-Айрес та президента Української центральної репрезентації він брав участь та підтримував культурно та фінансово виступ українців на Міжнародному книжковому ярмарку міста Буенос-Айрес, яку організовує Асоціація українських випускників університетів Аргентини. Він не тільки залучав національні та міжнародні мистецькі колективи до виступу у День України на ярмарку, але й розпочав видавати книги, які щороку виставляються та продаються на стенді, який організовує українська громада.

Доктор Педро Лилик був спеціальним гостем на Львівському фестивалі, Проект «Українська пісня», 2017р.

підтримав видання книги «Голодомор 1932-1933 років - геноцид в Україні» професора Юрія Шаповала у перекладі доктора Я. Таурідського.

ЗАХОДИ В УКРАЇНІ У 2018 РОЦІ

Урочисте відкриття бюста Генерала Хосе Франсіско де Сан-Мартіна в Києві, зліва направо: Посол України в Аргентині, пан Юрій Дюдін, Д-р Педро Лилик та Посол Аргентини в Україні, пан Альберто Алонсо. Київ. 22 серпня 2018 року

Заходи з вшанування 85-ї річниці Голодомору, Київ, 24 листопада 2018 року. Зліва направо: Олег Яхно, доктор Педро Лилик, Блаженніший Святослав, Патріарх Української Греко-Католицької Церкви, та пан Клаудіо Аврух, Секретар з прав людини Аргентини [2015-2019].

ЗАХОДИ В АРГЕНТИНІ У 2019 РОЦІ

Травень 2019: Міжнародний книжковий ярмарок міста Буенос-Айрес, стенд України.

Зліва направо: Тарас Демкура, Марія Зінько, Марина Дюдіна, Юрій Дюдін, Іван Полос, Марта Костюк, Педро та Сандра Лилик.

Перші кроки в медицині

У віці 24 років закінчив медичний факультет Національного університету Буенос-Айреса за спеціальністю лікар. Він спеціалізувався на нейрохірургії. Закінчив інтернатуру з нейрохірургії у службі дитячої нейрохірургії разом з професором доктором Раулем Кареа в дитячій лікарні Рікардо Гутьєрреса в Буенос-Айресі, виконуючи обов'язки керівника та інструктора інтернів.

Одночасно був викладачем нейропсихопатології та біології в Університеті дель Сальвадор, Буенос-Айрес.

Він працював нейрохірургом у дитячій лікарні Рікардо Гутьєрреса, Британській лікарні, Італійській лікарні, SEMIC та санаторії Mater Dei.

На початку своєї кар'єри він закінчив курс з діагностичної та терапевтичної нейрорадіології та ендovasкулярної нейрохірургії в університетській лікарні Лондона, Університет Західного Онтаріо, Канада, під керівництвом професорів Чарльза Дрейка та Аллана Фокса. Згодом він став співробітником інтервенційної неврорадіології та викладачем Каліфорнійського університету, Лос-Анджелес (UCLA), під керівництвом професора доктора Фернандо Віньюели.

Доктор Лилик повернувся до Буенос-Айреса наприкінці 1980-х, де був директором Інституту неврологічних досліджень для дітей, разом із доктором Раулем Кареа з фонду FLENI, та створив Медичний інститут ENERI (Команда ендovasкулярної нейрохірургії та інтервенційної радіології).

Він керував ендovasкулярною нейрохірургією та інтервенційною радіологічною службою клініки адвентистів, клініки Фонду FLENI і в даний час є генеральним директором клініки Clínica la Sagrada Familia в Буенос-Айресі, закладу, який співпрацює із медичним факультетом університету Буенос-Айреса.

Викладацька діяльність

Викладає нейрохірургію та гемодинаміку в університеті Буенос-Айреса. Повноправний професор кафедри судинної медицини університету Сальвадора (USAL) та ендovasкулярної хірургії Університету бізнесу та соціальних наук (UCES).

Доктор Лилик є світовим орієнтиром в ендovasкулярній нейрохірургії завдяки високому медичному, науковому та академічному рівню. Відзначився знаковою історією введення стента в судинну терапію мозку.

Членство в міжнародних наукових товариствах

Він є членом престижних наукових товариств, таких як: Всесвітня федерація нейрохірургічних товариств (WFNS); Американська асоціація інсультів Американської асоціації серця (AHA); Всесвітня федерація міжнародної та терапевтичної нейрорадіології (WFITN), Всесвітня організація інсультів (WSO); Американська асоціація неврологічних хірургів (AANS), Конгрес неврологічних хірургів (CNS), Товариство нейроінтервенційної хірургії (SNIS), Радіологічне товариство Північної Америки (RSNA), Американська асоціація серця (AHA) та Американська асоціація інсультів (ASA), Федерація Латиноамериканська нейрохірургія (FLANC), від Латиноамериканського товариства інтервенціональної кардіології (SOLACI), Іберо-Латиноамериканського товариства інтервенціоналізму (SIDI), Міжнародного товариства серцево-судинних та інтервенційних радіологічних товариств Європи - CIRSE), член Швейцарського/Японського міжнародного семінару з медичної інженерії на основі біології судин.

Внесок у нейрохірургію та нейрорадіологію в Аргентині

Доктор Педро Лилик

В Аргентині він є засновником і президентом Аргентинської асоціації боротьби з інсультом (AAS), Аргентинської асоціації діагностичної та терапевтичної нейрорадіології (AANDIT), аргентинських товариств нейрохірургії, кардіології, радіології, нейрорадіології, інтервенційної кардіології та медичного коледжу провінції Буенос-Айрес, Аргентинського коледжу нейрохірургів та Ради інсульта Аргентинського товариства кардіологів.

Він є президентом Фонду з вивчення нейронаук та інтервенційної радіології (FENERI), член правління Швейцарського нейро фонду та Цереброваскулярного науково-освітнього фонду (CREF).

Викладацька діяльність в університетах світу

Він був запрошеним професором у Каліфорнійському університеті в Сан-Франциско, у медичній школі Ворсестер Worcester Массачусетського Університету, в університетах Женеви та Цюріху, Швейцарія; Університеті Сантьяго де Компостела в Іспанії, в університетах Тохоку, Джікей, Кобе, Нагоя, Фуїта в Японії; в Пекінському університеті та на 2-й кафедрі університету в Шанхаї, Китайська Республіка, та Лісабонському університеті в Португалії.

Він є доцентом Російської академії медичних наук Інституту ім. Поленова в Санкт-Петербурзі.

Він був оголошений "Видатною особистістю науки", відзнакою, яку присудили законодавці автономного міста Буенос-Айрес у листопаді 2011 року та визнаний "Майстром нейрохірургії в ефірному куполі" в Бостоні, США Всесвітньою федерацією нейрохірургії (WFNS).

Його широке наукове співробітництво включає понад 300 робіт, опублікованих у міжнародних та місцевих медичних журналах, та понад 800 доповідей на конференціях та медичних конгресах у всьому світі.

Авторство книг за спеціальністю Активна участь у курсах та конференціях

Він є автором 20 важливих національних та міжнародних книг, серед яких "Посібник з питань аневризми. Посібник з підбору та методика лікування", Спрінгер Верлаг; «Прийняття рішень у серцево-нейро-судинних надзвичайних ситуаціях» Том I, Медичне південне видавництво -Ediciones Médicas del Sur; «Прийняття рішень у серцево-нейро-судинних надзвичайних ситуаціях» Том II;

«Судинний мозковий напад». Діагностика та лікування у гострий період, Видавництво Синопис; «Судинний мозковий напад» Врятування та профілактика. 1 Неврологія, 2 Інсульт мозку, Видавництво Синопис.

Він брав участь у безлічі курсів, конференцій та семінарів, викладаючи протягом 20 років щорічний міжнародний курс, який завжди проводився у місті Буенос-Айрес, SIMI, з іноземними гостями, із застосування супутникового зв'язку для передачі складних справ одночасно з іншими міжнародними курсами.

Науково-дослідна діяльність та підготовка стипендіатів з усього світу

Доктор Лилик заснував і керував першою лабораторією тварин ендovasкулярної нейрохірургії на ветеринарному факультеті університету в Буенос-Айресі, потім на кафедрі анатомії того ж університету і в даний час в INTA (Національному інституті сільськогосподарських технологій).

Доктор Педро Лилик

Протягом 12 років він використовує віртуальне моделювання для своєї підготовки та навчання стипендіатів SILAN, є науковим керівником щорічної стипендії SILAN, отриманої в 1995 році, як визнання ENERI та проф. Д-р Педро Лилика, та Центру підготовки молодих лікарів, що дозволило навчатися понад 200 професіоналам з Південної Америки, Мексики, Японії, Китаю, Швейцарії, США, Хорватії, Іспанії, Італії, Португалії та Індії.

Він брав участь у розробці безлічі внутрішньо та зовнішньомозкових приладів для лікування аневризми, ангіопластики та стентів з різних полімерів та акрилу. У 1996 р. імплантував перший у світі внутрішньочерепний стент та розробив нове покоління протезів / формувачів внутрішньомозкового потоку.

Він був запрошений до участі у протоколах, реєстрах, міжнаціональних, регіональних та міжнародних випробуваннях, які дозволили перевірити ендovasкулярні пристрої, ліки та методи не лише в Аргентині, але й у всьому світі..

Редакція та участь у національних та міжнародних наукових виданнях

Професор Педро Лилик також є членом редакційної ради і рецензентом для численних наукових журналів, таких як:

"Нейрохірургія", "Інсульт", "Журнал інтервенційної хірургії", "Архів неврології, нейрохірургії та нейропсихіатрії", "Хірургічна неврологія", "Аргентинський журнал радіології", "Аргентинський журнал інтервенційної та діагностичної кардіології", "RILAN", Американський журнал неврорадіології, дитячої нервової системи та інтервенційної неврорадіології.

Нагороди та відзнаки у всьому світі

Медалі та дипломи

Доктор Педро Лилик удостоєний премії охорони здоров'я за видатну роботу, пов'язану з профілактикою та лікуванням інсульту, грудень 2015 року

медицини за роботу: "Інсulti: вплив комп'ютерної томографії на патофізіологію, діагностику та лікування судинних захворювань мозку".

• Премія «Доктор Рауль Кареа» 1980 р. Аргентинської асоціації нейрохірургії за роботу: «Вроджені черепно-мозкові вади розвитку, клінічне дослідження, спостереження та лікування».

• Премія 1982 р. Асоціації нейрохірургії провінції Буенос-Айрес "за роботу:" Цереброменінгітний туберкульоз у дитинстві".

• Семестрова премія 1983 р. Аргентинської асоціації педіатрії III кафедри педіатрії медичного факультету університету Буенос-Айреса за роботу: «Синдром Веста та очевидна атрофія мозку через використання АКТГ». Дослідження комп'ютерної томографії»

• Премія за приєднання 1985 р. XXVII щорічного конгресу Аргентинської асоціації за найкращу наукову доповідь «Нормальний суперанторіальний нейрорадіологічний протокол».

• Премія «Доктор Хуан Таверас» за найкращу наукову доповідь на VII конгресі Іbero-латиноамериканського товариства діагностичної та терапевтичної нейрорадіології SILAN 95.

Серед нагород та відзнак заслуговують на увагу:

• Щорічна премія Аргентинської асоціації нейрохірургії 1977 р.

за роботу: "Комп'ютерна томографія при пухлинах мозку".

• Премія "Маріано Кастекс" 1978.

Національна академія

• Почесна грамота, Іbero-латиноамериканського товариства діагностичної та терапевтичної нейрорадіології SILAN 97 (Кіто, Еквадор, жовтень 1997 р.),

• Премія за найкращу доповідь категорії «Лікування»

"Реконструктивне лікування розсікаючих аневризм хребетної артерії стентами та катушками".

SILAN 2000 «Нейрорадіологія третього тисячоліття» (Пунта-дель-Есте, Уругвай; 10–14 грудня 2000 р.).

• Премія «Фернандо Віньюела» за найкращу нейрорадіологічну доповідь:

"Комп'ютеризовані зображення та моделі потоку як визначальний інструмент у виборі ідеального стента при аневризматичній патології"

XV Іbero-латиноамериканський конгрес нейрорадіології (Есторіл, Португалія; 23–27 червня 2003 р.).

• Срібна медаль Японського товариства внутрішньосудинної нейрохірургії за роботу: «Вивчення схеми кровотоку при аневризмах головного мозку: Порівняння моделей комп'ютерного моделювання з *in vitro* з метою валідації»

Макото Ота, Стефан Ветцел, Акіра Ханда, Хіру Івата, Садамі Цуцумі, Педро Лилик і Даніель Руфенахт.

19-е Японське товариство внутрішньосудинної нейрохірургії (Йокогама, Японія; 17-19 листопада 2003 р.).

• Премія «Марія Д. Ботінеллі» за найкращу доповідь із цереброваскулярної патології, «Допоміжна ангіопластика із тронкальним стентом базилярної артерії». II Уругвайський конгрес неврології (Колонія, Уругвай; 8-11 вересня 2004 р.).

• Премія за міжнародне академічне визнання, присуджена Центром наук про здоров'я університету Шреверпорт, Луїзіана, США, 2004 р.

• Перша премія за презентацію роботи «Контрольований гіперток мозку для лікування вазоспазму через часткову непрохідність аорти».

XV конгрес Іbero-латиноамериканського товариства діагностичної та терапевтичної нейрорадіології (Коста-ду-Сапе, Баїя, Бразилія, 31 жовтня по 4 листопада 2004 р.).

- *Бронзова медаль за доповідь "Розробка методу вимірювання швидкості потоку при внутрішньочерпній аневризмі з використанням кінематографічної ангіографії (перший звіт)".*

XX Щорічний конгрес японського товариства нейроендоваскулярної терапії, 2004 р.

- *Премія за визнання та призначення професором-співробітником кафедри радіології медичного факультету Сантьяго-де-Компостела за поради та викладацьку діяльність та наукові дослідження, проведених Нейрорадіологічним відділенням, Сантьяго де Компостела, Іспанія, квітень 2005 року.*

- *Перша премія за презентацію на тему "Ендоваскулярна реконструкція стентами при лікуванні мозкових аневризм".*

51 Аргентинський конгрес радіології.

9-й Аргентинський конгрес ультрасонографії

9 латиноамериканський конгрес дитячої радіології.

Буенос-Айрес, Аргентина; 7 - 9 вересня 2005 року.

- *Світова федерація нейрохірургії (WFNS), вересень 2009 року: визнаний майстром нейрохірургії в Бостоні, США.*

- *Американська асоціація неврологічної хірургії (AANS): найкраща міжнародна анотаційна премія: Педро Лилик, доктор медицини, за його рефератом під назвою «Ендоваскулярне лікування внутрішньочерпної аневризми з стентом Pipeline: плюси і мінуси» (Філадельфія, Пенсильванія, США, 1-5 травня 2010 року).*

- *Премія фундаментальних наук - Фізіологічна та біохімічна орієнтація „Обмеження використання подвійної енергетичної радіологічної денситометрії для оцінки мінеральної щільності кісток у щелепі. Попереднє дослідження ".*

XIII Аргентинський конгрес біозображень та променевої терапії медичного факультету Буенос-Айресу (14 та 15 грудня 2011 р., САВА, Аргентина).

- *Відзнака «Видатна особистість науки». Законодавчий орган автономного міста Буенос-Айрес, указ № 617/011 від 30 листопада 2011 року.*

- Премія за найкращий радіологічний знак: "Знак затемнення в аневризмах мозку". Друге місце. V конгрес біозображень. XIV Міжнародний конгрес діагностичної візуалізації Кордоби (Кордова, Аргентина, 24-27 травня 2012 р.).
- визнання "Лідером якості", надане Папським католицьким університетом Аргентини "Санта-Марія-де-лос-Буенос-Айрес", в рамках конференції "Найкращі національні практики щодо якості та безпеки пацієнтів в Аргентині", XIII Вищий університетський курс з управління якістю медичних послуг (Буенос-Айрес, Аргентина, 29 серпня 2014 р.).
- Відзнака «Почесний гість» Ла-Плати (листопад 2014 р.).
- Визнання "Міжнародним співробітником Американської асоціації неврологічних хірургів" (IFAANS), Товариство Харві Кушинга, 1 вересня 2015 року.
- Перша данина чоловікам та жінкам у галузі охорони здоров'я, Приз за здоров'я 2015, Університет бізнесу та соціальних наук (UCES), 17 грудня 2015 року.
- Відзначений Почесним професором і Почесним членом Португальського товариства інтервенційної нейрорадіології (SPNI). Португалія, 24 вересня 2016 року

Інтерв'ю доктора Педро Лилика, серпень 2016 р.

- Почесний член Офіційного коледжу лікарів міста Ла-Корунья, Іспанія. Перший неіспанський лікар, який отримав таке визнання. 30 травня 2018 року.
- Премія «Товариство акушерства та гінекології Буенос-Айресу» за роботу: Емболізація матки для лікування симптоматичної міоми ». 4 квітня 2019 року
- нагорода «Ангели» від Європейської організації інсультів (ESO), категорія «Diamond». Мілан, Італія; 22-24 травня 2019 року

- нагорода «Ангели» від Всесвітньої організації інсультів (WSO) категорія «Diamond». Ріо-де-Жанейро, Глобальний альянс інсультів; 14 березня 2020 року.

Зі своєю командою він провів понад 20 000 малоінвазивних процедур. Протягом 28 років він очолював та організовував SIMI (Тиждень малоінвазивного інтервенціонізму).

Він був оголошений "Видатною особистістю науки", відзнакою, яка була надана законодавчим органом автономного міста Буенос-Айреса в листопаді 2011 року і був визнаний "Майстром нейрохірургії" в Бостоні в 2009 р., США, Всесвітньою федерацією нейрохірургії (WFNS).

Він також був відзначений почесною відзнакою в законодавчому органі автономного міста Буенос-Айреса в 2019 році, отримав нагороду Diamond Award WSO (Всесвітня організація інсультів).

Він був відзначений Урядом України за заслуги та трудову діяльність в 2001 році і нині є Почесним і Повноважним консулом України у провінції Буенос-Айрес.

Вшановуючи пам'ять Віктора Цимбала

Віктор Цимбал

Мефодіївського Братства. На той час викладання у всіх школах було російською мовою. Але вже після падіння царської імперії в 1917 році гімназія була однією з перших навчальних закладів, в яких викладання велося українською мовою. Найкращі учні викликалися українським урядом на військову службу.

У грудні 1917 р. у Києві було організовано Українську академію мистецтв. Цимбал, який уже навчався мистецтву в міській художній школі, планував продовжити навчання в Академії, але вторгнення більшовиків йому завадило. Він воював у лавах української армії і познайомився з багатьма юнаками, які згодом стали видатними художниками:

Черкаська область

Графік, митець

Професор Сергій Ціпко, матеріали (Едмонтон, Альберта, Канада). Святослав Гординський (1906-1993, український живописець, графік, поет, перекладач). Редактор, текст, вихідні матеріали. Др. Ярема Тауридзький, упорядник (Українська Центральна Репрезентація в Аргентинській Республіці, провінція Буенос-Айрес, Аргентина).

Віктор Цимбал народився 16 квітня 1901 року в селі Ступичне, нині Черкаської області, а в дитячі роки оселився в Києві, де його батько працював учителем.

Потерпаючи від репресій з боку царського режиму і провівши чотири роки у в'язниці, Іван Цимбал повинен був відмовитися від викладання та стати фабричним робітником. З 1912 року до середини 1918 року середню освіту Віктор здобув у гімназії імені Кирило-

Па вло Ковжун, Сергій Литвиненко, Петро Омельченко та інші.

Після поразки сил Цетральної Ради УНР Віктор Цимбал був інтернований до польського табору для військовополонених, але йому вдалося втекти та незаконно перетнути польський кордон й дістатися Чехословаччини.

Він оселився в Празі та скористався дуже хорошими можливостями для подальшої освіти, які чехословацький уряд на чолі з Томасом Масариком пропонував українцям у відповідь на допомогу, яку чехословацькі загони вчасно отримали від України. У Празі діяв Український університет та технічна школа, а у 1923 році в Празі було засновано приватну художню школу, керівництво якою було доручено історика мистецтва Дмитру Антоновичу. Цимбал навчався там, а також у Вищій школі прикладного мистецтва в Празі, яка функціонувала при видавництві та друкарні Мелантріха, одних з найвідоміших у Європі.

Цимбал досяг надзвичайних успіхів у Празі в студентські роки. Він брав участь у державному конкурсі на графічний портрет відомого чехословацького

**Віктор Цимбал під час своєї подорожі до
Патагонії, Аргентина, 1936**

історика XIX століття Франтішека Палацького. І це породило справжнє здивування в мистецьких колах коли Цимбал, невідомий студент та іноземець, здобув перший приз. Його малюнок ручкою, у стилі древніх гравюр по дереву, був неперевершеним. Портрет був відтворений в різних розмірах і навіть в оригінальному вимірі,

демонструючи досконалість та неймовірну якість мистецтва.

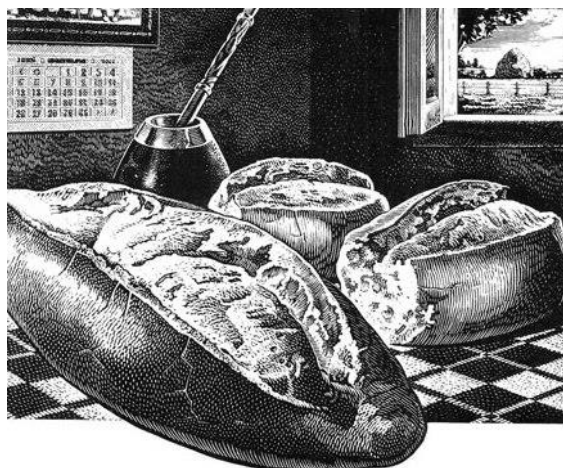
Закінчивши, у лютому 1928 р. Школу прикладного мистецтва, Цимбал прийняв запрошення української громади в Аргентині та переїхав до цієї країни в Південній Америці, де прожив 33 роки.

Вже в Аргентині він спочатку працював ілюстратором у журналі та декоратором театру в місті Буенос-Айресі. Але незабаром почав займатися комерційним мистецтвом. У цій галузі мистецтва Цимбал розумів, що він повинен розвивати свої мистецькі здібності реалістичним шляхом, простим

способом, але із сучасною концепцією. І йому вдалося стати одним із найвидатніших художників-графіків не лише в Аргентині, але й у Південній Америці, його роботи з'явилися у понад двохстах газетах та журналах по всьому континенту.

Творчий доробок в Аргентині

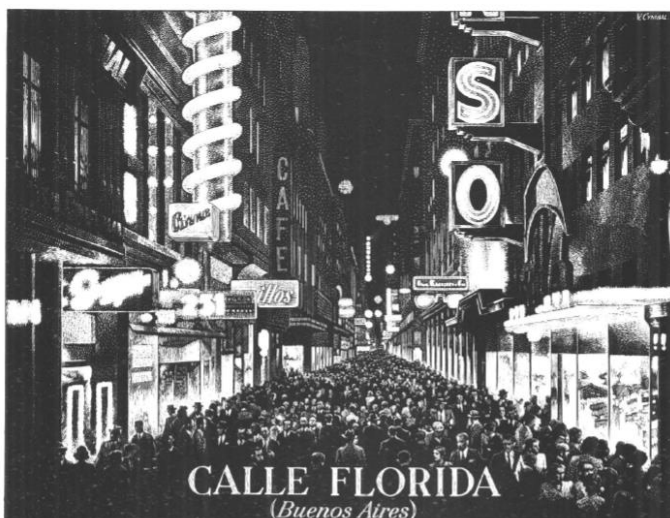
З моменту приїзду в Аргентину, як ми вже згадували, 24 жовтня 1928 р. ґрунтовна підготовка Віктора Цимбала на мистецькій ниві не лише дозволила йому швидко влаштуватися на роботу, але незабаром стати одним із головних художників-графіків Аргентини.

Рекламна графіка Віктора Цимбала

Спочатку він працював ілюстратором та рекламним художником у відомих журналах в Буенос-Айресі, таких як *Suplemento de Caras y Caretas*, *Plus Ultra* та в театрах як художник-постановник та декоратор. В останньому випадку Цимбалу дуже допоміг спеціальний курс мистецтва, який він пройшов у школі Національного театру в Празі в 1926 році.

Однак Віктор Цимбал почав все більше зосереджуватися на роботі рекламного графіка, де він створює свій неореалістичний стиль, на який почали

Рекламна графіка Віктора Цимбала для Аргентинської енергетичної компанії

компаній, що займаються електроенергією та телефонним зв'язком, і особливо

орієтуватися та схилитися деякі аргентинські графіки. Низка відомих аргентинських фірм того часу, а також закордонних, які мали тут свої дочірні компанії, почала замовляти у Цимбала рекламні буклети та плакати у графічній техніці, які публікувались не менше ніж у 200 газетах та журналах по всій Південній Америці.

Він розробляв рекламні плакати для Державної залізниці Аргентини, для

для компанії оптичних інструментів Лутц Феррандо, компанії-лідера, яка багато років працює в Аргентині.

Список довгий з точки зору аргентинських компаній: афіші та рекламні журнали для: броварні та винокурні Quilmes, виробника нагрівальних колонок "Orbis", Аргентинської енергетичної компанії, Державної

Рекламна графіка Віктора Цимбала

залізниці Аргентини, виробництва альпаргат (традиційного аргентинського взуття), виноробні Trapiche, сталеварні Acindar. Зокрема, слід відзначити надзвичайно повний графічний твір - детальну карту міста Буенос-Айреса. І також ми повинні відзначити серію графічних робіт для іноземних компаній, переважно північноамериканських, які мали свої філії та представництва в Аргентині: General Motors, Ford, Standart, Shell, Kodak, General Electric, National City Bank of New York, Bank of Boston, Firestone, Pan American Trading Co, Emery Food Co, Coca-Cola, Swift, Ebanco Oils, Ponds Extract Co, також для італійських, французьких, німецьких та скандинавських компаній: Bols (алкогольні напої), Monitor (вина), Martini (вермут), Noel (шоколад), Cutex (помада для губ), Atkinson (парфуми), Palermo Estrasburgue (пиво), Café Águila (кава), Opel, Nestlé й багато інших.

Роботи на релігійну та історичну тематику

Він малював ікони Української православної церкви в місті Буенос-Айрес, а також вівтарний образ Святої Ольги для парафії Греко-католицької церкви у Вілья- Аделіна, провінція Буенос-Айрес.

Слід зазначити, що у картинах на релігійну та фантастичну тематику автора ми бачимо не лише фантазійне зображення, а й гарне декоративне відчуття та вишукану простоту. З найважливіших картин на релігійну тематику можна згадати вже названий образ Святої Ольги, Архангела Михаїла, "Охтирський хрест" й також "Три душі". Крім того варто згадати про такі його роботи на релігійну тематику як "Божа Мати Північного Сяйва", "Молитва", "Христос в пустелі".

**“Божа Мати Північного Сяйва”,
Віктор Цимбал**

Ми також знаходимо у цьому ж художньому напрямку роботи пронизані середньовічною легендою або безпосередньо декоративною фантастикою, серед яких: “Золоті ворота”, “Скіфська ваза”, “Куполи Святої Софії” (Симфонія куполів), “Квіти”, “Веселка над Києвом”, “Море”, “Онїрія”. Усі ці твори митця мають м'які тони та однотипні кольори, які надають приємного сприйняття всьому. Цимбал творить з переконанням, що він відновлює давні традиції своєї Батьківщини в релігії, історії та повсякденному житті.

**Створення декорацій до
українських свят в Буенос-Айресі.
Його внесок у громадське
життя українців в Аргентині**

Віктор Цимбал був українським патріотом і брав участь у культурному, мистецькому та релігійному житті української громади в Аргентині. Варто також пам'ятати, що його дружина Тетяна Михайлівська підтримувала його у його культурно-соціальной роботі, оскільки вона була вчителькою в українських школах, підтримуваних сім'єю, а також була членкинею асоціації допомоги українським біженцям у таборах, як цивільних так і військових у повоєнній Європі.

Також у Буенос-Айресі Віктор Цимбал також зробив серію декорацій до українських національних свят, намалювавши зокрема портрети таких історичних фігур, як Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Павло та Данило Скоропадські, митрополити Андрей Шептицький та Василь Липківський. У його декоративному доробку привертає нашу увагу театральна постановка «Вій» за повістю Миколи Гоголя про демонічну істоту з яким пов'язаний сюжет. У виставі Цимбал брав участь також як актор.

Після Другої світової війни Цимбал хотів допомогти тисячам біженців, як цивільним, так і колишнім українським солдатам, які перебували в таборах

Проекты дизайну костюмів до театральної повтановки «Вій»

життя. тощо.

Доречі, у 1947 році він брав участь у Першому конгресі українців в Аргентині та представляв рух Гетьманату.

Участь у виставках та нагороди

За свої графічні роботи Цимбал неодноразово отримував важливі нагороди, зокрема золоті медалі. В Аргентині, з часом змінюючи свої назви, існує Аргентинська асоціація реклами, яка щороку встановлювала грошові премії та медалі за найкращі графічні твори, виготовлені протягом року. І було б неправильно гадати, що незважаючи на свій талант, в Аргентині для Віктора Цимбала як графіка не було конкуренції. Навпаки, паралельно йому в графічному мистецтві працювало багато кваліфікованих художників, тому такі конкурси набували міжнародного рівня. У 1948 році на Першій виставці графічного мистецтва Цимбал отримав золоту медаль за "Найкращу роботу у художній рекламі", який був розміщений у фаховому журналі "Імпету" 5 грудня 1948 року. Друга виставка графіки була проведена в 1949 році, і в ній Цимбал також отримав золоту медаль. І те ж саме сталося на подібній виставці в 1955 році, де Цимбал, окрім здобуття золотої медалі,

Рекламна графіка Віктора Цимбала для компанії оптичних інструментів Лутц Феррандо

отримав II премію за свої малюнки для фірми «Орбіс». І нарешті, на виставці 1957 року Цимбал отримав свою четверту золоту медаль.

Нижче ми згадаємо про виставку Цимбала у галереї Мюллера, оскільки вона стосується важливої газетної статті. Тут ми лише підводимо підсумок, що його твори також експонувались у престижних галереях Буенос-Айреса, таких як Галерея Роуз-Марі в 1956 році та в Галереї Пейзера в 1959 році, безпосередньо перед його від'їздом до США.

Газети та періодичні видання в житті Цимбала

Віктор Цимбал зробив значний внесок у велику кількість українських публікацій в Аргентині, а також у багатьох зарубіжних. До українських видань належать: "Плуг та меч", "Українське слова", щорічний альманах Асоціації "Просвіта", "Наш клич", Історія України М. Аркаса та вже після війни - жартівлива публікація "Мітла".

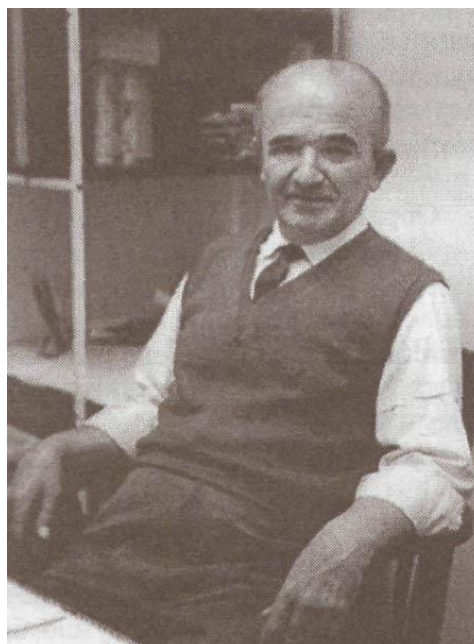
Після того, як художник презентував свою персональну виставку олійного живопису в галереї Мюллер у столиці у вересні 1936 року, більшість з яких зображали пейзажі провінцій Терра-дель-Фуего та Санта-Крус, куди подорожував Цимбал, журналіст відомої газети La Prensa de Buenos Aires був вражений сенсом і силою картини "... замерзлі привиди Нігіла: тиша і самота".

Однак, так як на деяких його картинах, окрім тьмяних вулканів і розірваного вітром неба над неспокійними водами, були зображені слони, дельфіни, птахи і люди, тому загальна мета цих творів була спрямована на показ таємних і примітивних сил природи.

У 1960 році Віктор Цимбал разом з дружиною Тетяною Михайлівською виїжджає до Сполучених Штатів Америки.

Віктор Цимбал помер 28 травня 1968 року. Його останки спочивають у Меморіальному парку Української Православної Церкви в місті Боунд Брук, штат Нью-Джерсі, США.

Віктор Цимбал, 31 березня 1964 року

Видатні роботи

“Рік 1933”

Символізує матір з дитиною на руках, що представляють смерть від голоду (Голодомор), ця графічна картина отримала назву "РІК 1933", імовірно розпочату в 1933-1934 роках у пам'ять цієї трагедії Голодомору та Цимбал створив її щоб привернути увагу світу до загибелі мільйонів українців.

Надійні джерела стверджують, що ця робота була закінчена у 1936 році і вперше представлена у Просвіті в місті Буенос-Айрес у 1953 р. Протягом багатьох років виставлялася в Нью-Йорку та зберігалася в українській вільній академії наук у Нью-Йорку (УВАН), а 23 лютого 2020 року історик, член Української академії історичних наук Юрій Шавчук привіз її з Нью-Йорка до України, і з київського аеропорту "Бориспіль" картину перевезли "Національний музей Голодомору-геноциду", де вона зберігається й понині.

“Три душі”

Твір за мотивами поеми-містерії Тараса Шевченка "Великий льох" у якій поет в алегорично-фантастичній формі осмислює історію України в її основних кризових моментах, що стали послідовними етапами її занепаду.

Фотографії з монографії Святослава Гординського «Віктор Цимбал. Маляр і графік», виданій у 1972 році в Нью-Йорку. Українських вільною академією мистецтв і наук у США.

Вшановуючи пам'ять

Романа Лилика

пан Роман Лилик

Народився на Західній Україні в селі Гербутів, тодішнього Більшівцівського району (сьогодні с. Нараївка, Галицького району) Івано-Франківської області 19 лютого 1927 року (на той час Станіславівська область), у сім'ї Семена Лилика і Текли Андрів. У 1937 році батьки, Роман та три його молодші сестри, Антонія, Марія та Ольга, емігрували до Південної Америки, оселившись у Республіці Парагвай.

Там родина приєднується до спільноти іммігрантів українського походження, які будують життя громади в цій країні навколо заснованої в 1938 р. Української асоціації "Просвіта-культура".

Роман також входить до ініціативної групи Молодіжної асоціації Спілки Української Молоді в Парагваї у 1949 році. В українській громаді він знайомиться зі своєю майбутньою дружиною Каталіною Щупак, і після народження першого сина Педро вони переїжджають у пошуках кращого життя до Аргентинської Республіки, де народилася їхня дочка Марія.

Вони оселяються в містечку Ісідро Касанова, в передмісті Буенос-Айреса, та беруть активну участь у діяльності філії Асоціації українського культури «Просвіта» в Ісідро Касанова. Пан Роман бере участь у діяльності Ради директорів та головує у філії з 1974 по 1978 рік та у 1985 році очолює Комітет з підготовки до святкування 25-ї річниці роботи філії. Починаючи з 1979 року, він приєднався до Виконавчого комітету як один з його повноважних членів, посаду, яку обіймає протягом наступних

Івано-Франківська область

**Родина Семена та Текли Лилик:
син Роман, доньки Антонія, Марія
та Ольга.**

каденцій (1980/1984; 1989 у 1991). У 1985 році він обіймав посаду Віце-президента асоціації та кілька років успішно керував пунктами відпочинку "Веселка" в місті Кеннінг, нині Есейса.

У 1997 році пан Лилик був нагороджений відзнакою Уряду України за активну участь у діяльності української громади та за вагомий внесок у збереження української ідентичності й культури та до 100-річчя прибуття перших іммігрантів на аргентинську землю. У 2007 році, коли йому виповнилося 80 років він став почесним членом Асоціації та був нагороджений пам'ятним подарунком від імені членів Виконавчої ради асоціації.

Ті, хто мав честь бути знайомим з паном Романом відзначають його винятковий патріотизм, працьовитість та відданість справі.

Не варто забувати, що він завжди був меценатом і робив свій внесок у будь-які починання української громади, будь то функціонування українського цвинтаря, зведення каплиці при ньому чи встановлення пам'ятника Тарасові Шевченку тощо.

З нагоди його 90-річчя на емоційне святкування на Костанері в Буенос-Айресі зібралося понад 200 гостей: друзів з української громади не лише в Аргентині, а й в США та родичів з Аргентини й Парагваю. На святкуванні Українська центральна репрезентація вручила йому пам'ятну відзнаку.

Маючи доброзичливий характер він знав як завоювати симпатії своїх співвітчизників, які завжди підтримували його в управлінні громадою, слугуючи прикладом для нових поколінь, які у свою чергу в 2012 році нагородили пана Романа званням Почесного Президента Асоціації української культури «Просвіта» в Аргентинській Республіці. Його син Педро сьогодні є одним з найзнаніших нейрохірургів у всьому світі, він слідує шляхом свого батька, допомагаючи, з одного боку, найбільш потребуючим того співвітчизникам,

надаючи їм підтримку та професійну допомогу, а з іншого – перебуває у постійній боротьбі за збереження української ідентичності та культури та примножує гордість бути українцем.

Родина Лилик

Особлива подяка

Народному депутату України, пану Святославу Юрашу

Дякуємо за співпрацю у підготовці цього номера

Проф. Сергію Ціпку

Доктору Педро Лилику

Доктору Яремі М. Тауридському

Ліц. Олегу Яхну

Команді Посольства Аргентини в Україні

Алехандрі Василик

Лесі Мілютенко

Олені Щенніковій